

Tjänsteutlåtande

Utfärdat: 2024-12-20

Diarienummer: N166-0951/24

Handläggare

Anna Taserud

Telefon: 031-366 90 06

E-post: anna.taserud@socialhisingen.goteborg.se

Uppdrag medborgarbudget socialförvaltning Hisingen, Biskopsgården

Förslag till beslut

Socialnämnd Hisingen:

1. Tillstyrker förslag till kriterier kopplat till Medborgarbudget SF Hisingen, Biskopsgården.
2. Förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Medborgarbudget är ett processorienterat arbetssätt som genomförs i flera olika förutbestämda steg. Syftet är att involvera medborgarna i prioriteringen av kommunala resurser som påverkar deras dagliga liv. Vid lyckad process kan tilliten till socialförvaltningen komma att öka. Modellens framgång med tex ökad tillit, vilken är evidensbeprövad både internationellt och nationellt, bygger på att man återkommer till samma område så att en läroprocess uppstår. Därför rekommenderas att följa grundmetoden och återvända till Biskopsgården.

Under 2023 genomfördes Litteraturstråkets medborgarbudget i området Backa – Brunnbo som resulterade i 10 vinnande aktiviteter. Då processen bedöms framgångsrik togs beslut om att piloten skulle fortsätta även 2024 denna gång i området Biskopsgården.

I Budget 2025 permanentas medborgarbudgeten på Hisingen och förvaltningen föreslår att den ska genomföras i Biskopsgården detta år.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Arbetet med medborgarbudget blir ett sätt att skapa förutsättningar och utveckla arbetet med demokrati och delaktighet, som finns i alla nämnder och styrelserns reglementen. En lyckad process kring medborgarbudgeten förväntas ge ökat tillit till socialförvaltningen. Socialförvaltningen bidrar till medborgarbudget med personella resurser. Genom att medborgarna är med och beslutar om resurserna så används dessa på mest resurseffektiva sätt.

Sociala aktiviteter kan stärka individers skyddsfaktorer som på längre sikt minskar risken att hamna i utanförskap. Den enskildes utanförskap kostar samhället stora summor och en främjande satsning, likt medborgarbudget kan bidra till att jämna ut dessa risker.

Den ekonomiska dimensionen kan på flera sätt kopplas till övriga två dimensioner, i vilken utsträckning beror på förslagens karaktär.

Bedömning ur ekologisk dimension

I medborgarbudgeten kan förslag som berör olika delar ur den ekologiska dimensionen

komma att vinna. Förslagen kan vara av den karaktär att de bidrar till stadens hållbarhetsarbete utifrån en ekologisk dimension. När det gäller Agenda 2030 så bidrar arbetsprocessen med medborgarbudget till bland annat, målet för hållbara städer och samhällen.

Bedömning ur social dimension

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner finns det flera fördelar för kommunen att arbeta med medborgarbudget. Bland annat då medborgarbudget möjliggör för medborgarna att vara delaktiga i processer om hur kommunala medel ska användas. De kompletterar också de förtroendevaldas och tjänstepersonernas kompetens. Forskning visar även att ju fler gånger en kommun genomför medborgarbudget på samma plats, desto större blir engagemanget och delaktigheten över tid. Därför rekommenderas det att återvända till Biskopsgården.

Genom medborgarbudget får politiker och tjänstepersoner ökade kunskaper om medborgarnas behov, prioriteringar och förväntningar. Medborgarna får i sin tur ökad kunskap om komplexiteten i många av de frågor som förvaltningen ansvarar för. En förutsättning för att en medborgarbudget ska minska det upplevda avståndet till våra folkvalda är därför att det tydligt framgår att politiken står bakom och engagerar sig i processen. Det kan till exempel innebära möten med invånare på plats och att delta i dialoger. Förtroendevalda bygger på så sätt närmare relationer med medborgare och förtroendet ökar för det demokratiska systemet med i långa loppet ökat valdeltagande som följd.

Genom att arbeta med sociala aktiviteter så förstärks mellanmännsliga dimensioner, genom möten mellan generationer, nya upplevelser och känslan av att få vara en del av ett sammanhang. Studier visar att verksamhetsöverskridande samarbete mellan bostadsbolag, skola, bibliotek, föreningar och andra mötesplatser där medborgare ofta befinner sig i vardagen är de mest effektiva för att nå ut med en medborgarbudget samt skapa en kultur för deltagande.

Barnkonventionen, som nu är lag i Sverige, har principer om barns rätt att bli hörda, få inflytande över sitt liv, uttrycka sin mening och få den respekterad. Stor vikt läggs på att även yngre barn kan lägga förslag och rösta i medborgarbudgeten. Genom ett sådant arbete lär sig barn också om vårt demokratiska system.

Personer med funktionsnedsättning har rätt att vara delaktiga och utöva inflytande i det politiska och offentliga livet på lika villkor som andra och därför är Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning och dess rättighetsområden viktiga att beakta i processen kring medborgarbudget.

En digital plattform kommer vara utgångspunkten för processens arbete. Detta för att kunna effektivisera arbetet utifrån tidsram, storleken på det geografiska området, möjliggöra deltagande på olika språk och andra tillgänglighetsaspekter samt säkerställa skyddandet av personuppgifter enligt GDPR.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2025-01-21.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslöt inför 2025 att permanenta arbetet med medborgarbudget på Hisingen. Förvaltningen föreslår att platsen för medborgarbudget år 2025 blir i Biskopsgården, dvs samma plats som den genomfördes i en pilot under 2024.

Socialförvaltningen Hisingen föreslår att nämnden godkänner medborgarbudgetens föreslagna kriterier samt att platsen för genomförande blir Biskopsgården.

Beskrivning av ärendet

I Göteborgs Stad har det under en längre period genomförts ett flertal medborgarbudgetar i olika stadsdelar, förvaltningar och bostadsbolag. Erfarenheter från tidigare processer visar att det är viktigt att medborgarbudgetprocessen får ta tid för att förankring, bearbetning och genomförande av förslag ska bli av god kvalitet. Detta gör att medborgare litar på processen, känner till den och deras tillit till ansvarig förvaltning ökar.

Socialförvaltningen har under två år (2023 och 2024) genomfört medborgarbudget som en pilot. Under 2023 genomfördes Litteraturstråkets medborgarbudget i området Backa – Brunnbo. Då processen bedömdes som framgångsrik togs beslut om att piloten skulle fortsätta även 2024. Denna gång i området Biskopsgården.

Processen under 2023 var begränsad till ett år med en komprimerad tidsplan där alla faser rymdes. Alla faser hanns med men med stor arbetsbelastning för samtliga inblandade som följd. Processen fick prioriteras av alla berörda och stort fokus fick läggas på att lösa till komplexa uppgifter som det inte fanns erfarenheter av eller rutiner till. Engagemang och arbete utöver ramarna var avgörande. Dessutom anses det inte optimalt att alla aktiviteterna hamnar under sista kvartalet då den svenska väderleken oftast inte inbjuder till utomhusaktiviteter under den perioden. Under 2024 effektiviserades processen något vilket möjliggjorde att ett resultat av omröstningen kunde delges innan semesterperioden. Dock behövde ändå merparten av aktiviteterna genomföras under sommar och tidig höst på grund av att de genomfördes utomhus.

Fokus för medborgarbudgeten kommer vara sociala aktiviteter av icke återkommande natur även under 2025. En förhoppning är att längre kunna jobba med teman som innebär fysiska investeringar kan genomföras. Detta utifrån förslaget från Demokrati och medborgarservice. (SLK dnr 1320/21)

En digital plattform är grunden i processen och en förutsättning för allmänhetens deltagande. Denna plattform tillhandhålls nu av Demokrati och medborgarservice.

Kriterier

Medborgarbudget är en arbetsmodell där ekonomiska resurser avsätts i den kommunala budgeten. För medborgarbudget Hisingen i Biskopsgården har kommunbidrag på 1,3 miljon kronor avsatts. 1 miljon kronor avsätts för genomförande av sociala aktiviteter och 300 000 kr reserveras för personalkostnader (inklusive marknadsföring, uppstart/kick-off mm).

Kriterierna skapar en tydlighet och transparens om hur medlen kan användas och till vad. Kriterierna är de förtroendevaldas möjlighet att styra processen så att de inlämnade förslagen stämmer överens med syfte och mål för medborgarbudgeten. Syftet med kriterierna är att rama in vad medborgarnas förslag kan innehålla för att vara genomförbara.

I kriterierna framgår hur prioriteringar ska ske, vilka som får rösta och vilka villkor som ska uppfyllas för att förslag ska kunna röstas på. Det är politikerna som fattar beslut om kriterierna och dessa är en viktig grund för processen då de styr vad pengarna ska användas till. Uppdraget ligger hos socialförvaltningen Hisingen men flera förvaltningar och bolag kommer att involveras i arbetet.

Denna medborgarbudgets kriterier:

Alla som bor och vistas i området **Biskopsgården** får lägga förslag.

Förslagen ska:

- Vara av karaktären sociala aktiviteter/upplevelser och passa temat ”**saker man kan göra/eller uppleva tillsammans**”. Det kan vara aktiviteter av mer varaktig typ, men får inte kräva investerings- eller leasingkostnader.
- Vara en aktivitet som passar **många barn och vuxna**.
- I första hand genomföras i **Biskopsgården**.
- **Inte innebära någon kostnad för deltagare** i aktiviteten.
- Ha **en ansvarig person** som går att nå via telefon eller e-post.
- **Inte göra så att någon privatperson tjänar ekonomiskt** på aktiviteten.
- Vara **genomförbart år 2025**.
- Inte kosta mer än **100 000 kronor** per förslag.
- Ha lämnats in under angiven tid för förslagsinlämning.
- **Inte bryta mot lagen**.

Kriterierna bygger på tidigare genomförda medborgarbudgetar i Göteborgs Stad och dessa kriterier har visat sig vara väl fungerande i sammanhanget.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att medborgarbudgetens kriterier fyller sitt syfte och kommer fungera för en bred målgrupp. Det begränsade maxbeloppet för varje förslag möjliggör en bredd då flera förslag kommer kunna genomföras.

I Biskopsgården har förvaltningen flera mötesplatser där medborgarbudgeten möjliggör flera aktiviteter på dessa, mötesplatserna blir då i större utsträckning medborgardrivna.

Den komprimerade tidsplanen innebär att inte alla medborgare i det berörda området kommer hinna involveras. Det innebär också att vissa förslag troligtvis inte kommer vara genomförbara inom tidsramen, dessa kommer därför behöva avslås. God förankring hos alla berörda aktörer är nödvändig för att kunna möjliggöra genomförandet av projektet och vinnande förslag under den bestämda tidsperioden.

Då medborgarna själva lämnar in förslagen ökar förvaltningens förmåga att leverera efter medborgarnas behov. Vid lyckad process kan tilliten till socialförvaltningen komma att öka. Processen är även beroende av hur mycket personella resurser förvaltningen har valt att avsätta.

En digital plattform är grunden i processen och en förutsättning för allmänhetens deltagande, förvaltningen bedömer att det skapar förutsättningar för fler att delta då den minskar deltagande på grund av exempelvis språkbarriärer.

Helena Lundberg

Karita Saapunki Björk

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef